

SUOMEN VAPAA-AJAN-
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 Helsinki
marcus.wikstrom@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

3.3.2023

Varsinais-Suomen ELY-keskus,
Kalatalouspalvelut
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö sähköpostitse 30.1.2023 (VARELY/276/2023)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto Kymen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman luonnoksesta

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Kymen kalatalousalue on lähettänyt käyttö- ja hoitosuunnitelman luonnoksensa suunnitelman Varsinais-Suomen ELY-keskukselle hyväksyttäväksi 10.1.2023. Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut Kymen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman luonnokseen ja lausuu luonnoksesta kunnioittavasti seuraavaa.

TAUSTAA

Varsinais-Suomen ELY-keskus on tehnyt kuulutuksen koskien Kymen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman kommentointia.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmien sisältö määritellään kalastuslaissa. Suunnitelmien tulee ottaa huomioon myös maa- ja metsätalousministeriön vahvistamat kalavarojen hoitotoimenpiteitä sisältävät ohjelmat, suunnitelmat ja strategiat.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

4.4 Yhteistoiminnan ja yhtenäislupa-alueiden kehittäminen kalatalousalueella

Kappaleessa todetaan, ettei yhtenäislupa-alueita merellä ole. Tekstistä puuttuu kuitenkin kokonaan konkretia tilanteen korjaamiseksi, eli käytännön toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi ei esitetä. Varsinaista suunnitelmaa ei myöskään löydy kappaleesta ”5.3 Osatavoitetilat kalastuksen osalta”. Kalastuslain 36§ 2. momentti kuitenkin sanoo:

”Kalatalousalue laatii ehdotuksen alueensa kalavarojen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi. Käyttö- ja hoitosuunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon kalakantojen käytölle ja hoidolle muun lainsäädännön perusteella asetetut vaatimukset, kalavarojen valtakunnalliset hoitosuunnitelmat sekä sellaiset muut kalavarojen käyttö- ja hoitosuunnitelmat, joiden toteuttamiseen suunnitelmalla voi olla vaikutuksia.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman on sisällettävä:

...

2) suunnitelma kalastuksen kehittämis- ja edistämistoimenpiteiksi ja näitä koskeva tavoitetila sekä ehdotus vapaa-ajankalastuksen yhtenäislupajärjestelmän kehittämiseksi”

SVK huomauttaa, että KL 24§ 6. momentin sekä 36§ 2. momentin mukaan kuuluu yhtenäislupa-alueiden kehittäminen kalatalousalueen lakisääteisiin tehtäviin. Kymen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman luonnos tulee siksi palauttaa luonnoksen laatijalle täydentämistä varten.

5.3 Osatavoitetilat kalastuksen osalta

”Osatavoite 1: Kaupallinen kalastus

...

Perinteisesti kaupalliselle kalastukselle tärkeiden kalalajien, kuten silakan, kilohailin, lohen, siian, kuhan, ahvenen ja mateen kalastus pyritään turvaamaan vähintään nykytasolle ja mahdollisuuksien mukaan nostamaan niiden pyyntitehoa, mikäli kalakantojen ja markkinoiden tilanne sen mahdollistaa.”

...

”Osatavoite 3: Vapaa-ajankalastus, kalastusmatkailu ja yhtenäislupa-alueiden kehittäminen

Merialueen ja Kymijoen säilyminen kiinnostavana vapaa-ajankalastuskohteena varmistetaan kehittämällä vapaa-ajankalastusta ja kalastusopas- sekä kalastusmatkailutoimintaa. Toiminta pyritään pitämään kestäväällä tasolla huomioon ottaen kalavarojen kestävyys ja sosiaalinen hyväksyttävyys.”

SVK huomauttaa ensinnäkin, että kappaleesta ”Osatavoite 3: Vapaa-ajankalastus, kalastusmatkailu ja yhtenäislupa-alueiden kehittäminen” puuttuu suunnitelma toimenpiteineen tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi osatavoite 1 ja osatavoite 3 ovat ristiriidassa toisiinsa nähden; kaupalliselle kalastukselle ollaan valmiita luomaan pohja jopa pyyntitehon nostamiselle, kun taas vapaa-ajankalastuksen osalta painotetaan kalavarojen kestävyyttä ja sosiaalista hyväksyttävyyttä. Vapaa-ajankalastuksen eriarvoistaminen suhteessa kaupalliseen kalastukseen ei ole hyväksyttävä toimenpide, eikä sitä voida pitää käyttö- ja hoitosuunnitelman virallisena tavoitteena.

Lisäksi SVK kysyy, mihin kalatalousalue tarkalleen viittaa sanamuodollaan vapaa-ajankalastuksen ja kalastusopastoiminnan ”sosiaalisella hyväksyttävyydellä”? Tekstissä ei perusteluja tai tutkittua tietoa kyseiselle sanavalinnalle esitetä.

6.1 Ehdotukset kalastuksen säätelytoimenpiteiksi

...

”VELMU-aineiston perusteella kalatalousalueen sisälähdet ovat merkittäviä lisääntymisalueita taloudellisesti merkittäville kaloille. Ajallinen katurauhoitus mahdollistaisi osaltaan paremman poikastuotannon.”

”Ehdotus 1: Ympärivuotinen kalastuskielto kaikilla välineillä (lukuun ottamatta mato-onkea) tiettyihin salmipaikkoihin ja kapeikkoihin kalan kulun turvaamiseksi.” Kielto haetaan Pyhtään Kirksalmelle ja Keihässalmelle sekä Kotkan Norssalmelle. Perusteluna kalan kulun turvaaminen kutualueille.

VELMUn poikastuotantoalue-tulokset on Lukenkin suulla myöhemmin todettu monessa kohtaa paikkansa pitämättömiksi, jolloin kyseisiin tuloksiin nojaaminen on kalastusrajoitusehdotuksissa

kyseenalaista.

SVK tunnistaa salmien ja kapeikkojen *passiivipyödyksistä* vapaina pitämisen tärkeyden kalan kutualueille kulun turvaamiseksi. Kieltoehdotuksesta kuitenkin puuttuu mitä kalalajeja kyseisellä kiellolla olisi tarkoitus suojata. Lähtökohtaisesti kalan kulun turvaamiseksi ei kaikkea kalastusta ole tarkoituksenmukaista kieltää. Vapakalastus ei tuki kalan kulkuväyliä. Lisäksi se on valikoiva kalastusmuoto, jolloin se tulisi edelleen sallia ko. alueilla. Lisäksi ympärivuotinen kalastuskielto olisi rankasti ylimitoitettu toimenpide vailla kalastuslaillisia perusteita. SVK muistuttaa, että kalastuslain 53 § ja 54 § mukaan rajoitukset tai kiellot eivät saa rajoittaa kalastusoikeuden hyödyntämistä, eikä heikentää mahdollisuutta hyödyntää yleiskalastusoikeuksia enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon tavoitteen saavuttamiseksi ja toteuttamiseksi.

”Ehdotus 2: Kuhan alimman pyyntimitan nosto 45 cm:iin koko kalatalousalueella. Kuhan ylämitalle suositus 65 cm. Harjuksen alimman pyyntimitan nosto 40 cm:iin koko kalatalousalueella.”

SVK pitää tätä erinomaisena ehdotuksena ja kannattaa sitä.

”Ehdotus 3: Siian verkkokalastuksessa merellä pienin käytettävä solmuväli on 50 mm ajalla 1.8.-30.4. Ulkosaaristossa karisiian kutupyynnissä yli 3 m syvyydellä pienin sallittu solmuväli on 40 mm ajalla 15.10-15.11. Kuhan verkkokalastuksessa pienin käytettävä solmuväli on 50 mm.”

SVK toteaa, että solmuvälisäätely on esitetysssä muodossa sekava ja ristiriitainen. Ajalliset ja epämääräisesti alueellisesti toisistaan poikkeavat solmuvälimääräykset ovat omiaan hankaloittamaan niin kalastajien kuin valvojenkin toimintaa. Lisäksi SVK huomauttaa, että pienin sallittu solmuväli tulisi kasvattaa vähintään 55 millimetriin haetun 40 millimetrin ja 50 millimetrin sijasta. Luonnonvarakeskuksen Kalavarojen käyttö ja hoito A -oppaan sivulla 230 olevan solmuvälitaulukon perusteella 50 mm solmuvälin verkkoihin alkavat esimerkiksi kuhat jäädä merkittävästi saaliiksi 41 senttimetrin pituisina eli alamittaisina. Meritaimenet alkavat puolestaan jäädä jo 34 senttimetrin pituisena 50 millimetriseen verkkoon ja tehokkaimmillaan kyseinen solmuväli on 49 senttimetrin mittaisille meritaimenille. SVK muistuttaa, että kalastuslain 56 §:n mukaan alinta pyyntimittaa pienemmän kalan pyytäminen on kielletty ja ehdottaa hakijaa siksi tekemään alueellisia tarkennuksia solmuvälisäätelyn täsmentämiseksi. SVK toteaa myös, että verkkojen solmuvälisäätelyyn tulisi sisällyttää kaikki verkot, myös ≤ 3 m.

”Ehdotus 4: Kalastuskielto kaikilla pyödyksillä (lukuun ottamatta mato-onkea) ajalla 15.5.-15.6 osissa merialuetta ja Kymijokea sekä Kymijoen järvilaajentumissa kuhan lisääntymisalueilla.” Kielto haetaan Pyhtään Ahvenkoskenlahdelle, Purolanlahdelle, Heinlahdelle ja Siltakylänlahdelle, sekä Kotkan Keisarinsatamanlahdelle, Sunilanlahdelle ja Huumanpohjalle, ja lisäksi Kymijoen osille ja järvilaajentumille. Perusteluissa viitataan kuhan kutualueisiin.

SVK toteaa ensinnäkin, ettei Etelä-Suomen merialueen kuha ole uhanalainen laji, vaan kannat ovat elinvoimaisia. Lähtökohtaisesti SVK ei vastusta kuhan kutuaikaista rauhoittamista, kunhan se toteutetaan sekä *ajallisesti, että alueellisesti tarkkarajaisesti, muuta kalastusta tarpeettomasti rajoittamatta*. Liki kaiken kalastuksen kieltäminen kaikilla yllä mainituilla alueilla kuhan kudun turvaamiseksi ei ole kalastuslain edellyttämällä tavalla mitoitettu toimenpide, vaan kielto rajoittaa kalastusta tarpeettoman laajasti. SVK katsoo, ettei kalastuskiellon antamiselle haetussa alueellisessa ja ajallisessa laajuudessa ole esitetty riittäviä kalastuslain edellyttämiä perusteita.

SVK huomauttaa lisäksi, että Kymen ja Loviisan saariston kalatalousalueiden raja menee halki Ahvenkoskenlahden, ja että rajan länsipuolella oleva Loviisan saariston kalatalousalue ei omalta osaltaan ole esittänyt vastaavia kalastusrajoituksia Ahvenkoskenlahdelle. Näin ollen ehdotettua ja pahasti ylimitoitettua kalastusrajoitusta olisi lisäksi täysin mahdotonta valvoa asianmukaisesti.

”Ehdotus 5: Siian, taimenen ja lohen pyyntiin tarkoitettujen kiilaverkkojen, pesäverkkojen ja isorysän käyttö on kielletty 5 km lähempänä jokisuita.”

SVK kannattaa ehdotusta ja muistuttaa samalla siitä, ettei kyseistä kieltoa tule myöhemmin vesittää erilaisin seisovien pyydysten poikkeuslupahakemuksin.

”Ehdotus 6: Meritaimenen pyynnissä vapakalastuksessa merialueella on käytettävä väkäsettä tai yhteen puristettuja väkäsellisiä koukkuja koko vuoden.”

SVK toteaa esityksen olevan linjassa valtakunnallisen lohi- ja meritaimenstrategian kanssa, eikä se vastusta rajoitusta. SVK kuitenkin huomauttaa, että tämän tyyppinen rajoitus vaatii laajaa ja tehokasta viestintää toimiakseen toivotulla tavalla.

”Ehdotus 7: Tietyillä paikoilla verkkokalastus on sallittu vain solmuväliltään 80 mm tai sitä suuremmalla pohjaverkolla 15.10.-31.12. välisenä aikana 100 m lähempänä rantaa / alle 3 m syvyydellä. Jään alta tapahtuvaa pyyntiä tämä rajoitus ei koske.” Rajoitus haetaan Kaunissaarelle, Ristisaarelle, Kilpisaarelle, Kiviniemen Koukkusaarelle, Lehmäsaarelle, Kirkonmaalle, Viikarinsaarelle, Silakkasaarille, Långönille, Mossaholmenille, Pitkäviirille, Mustaviirille, Vahakarille, Vanhankylänmaalle ja Virluodoille. Perusteluksi kerrotaan taimenen syönnösvaelluksen turvaaminen tärkeimmillä syönnösalueilla syksyllä.

SVK kannattaa ehdotusta, mutta huomauttaa, että rajoituksen tulisi yhtä lailla koskea myös jäältä tapahtuvaa verkkokalastusta.

”Ehdotus 8: Kalastuskielto kaikilla pyydyksillä (lukuun ottamatta mato-onkea) ajalla 1.4.-30.6. ahvenen ja hauen lisääntymisalueilla.” Kielto haetaan Pyhtään Koukkusaaren Lammassaaren- ja Syväperänlahtiin. Perusteluna ahvenen ja hauen kutualue.

SVK viittaa yllä olevaan kannanottoonsa ehdotus 4:ään; hauki ja ahven eivät ole uhanalaisia kalalajeja. SVK katsoo, ettei kalastuskiellon antamiselle haetussa alueellisessa ja ajallisessa laajuudessa ole esitetty riittäviä kalastuslain edellyttämiä perusteita.

6.5 Ehdotukset kalastuksen kehittämistoimenpiteiksi

SVK huomauttaa, että ehdotus keskittyy lähinnä haittaeläinasiaan, ja varsinainen suunnitelma kalastuksen kokonaisvaltaiseen kehittämiseen puuttuu kokonaan.

SVK katsoo, että laajojen kalastuskieltojen sijaan tulee alueella yleisesti esiintyvän kuhan, ahvenen ja hauen kudun turvaamiseksi keskittyä turvaamaan keskeisimmät, tyypillisesti pienialaiset kutupaikat. Kaiken kalastuksen kieltäminen kuhan, ahvenen ja hauen varjolla ei ole kalastuslain mukainen esitys. Ajalliset ja epämääräisesti alueellisesti toisistaan poikkeavat solmuvälimääräykset eivät saa SVK:lta kannatusta, vaan solmuvälisäätely tulisi yksinkertaistaa ja yhtenäistää siten, että pienimmäksi solmuväliksi määrätään vähintään 55 millimetriin ja säätelyn tulisi koskea kaiken korkuisia verkkoja. SVK pitää meritaimenen vapakalastuksessa merialueella väkäsettä tai yhteen puristettujen väkäsellisten koukkujen käyttöä kannatettavana ajatuksena, joka on linjassa valtakunnallisen lohi- ja meritaimenstrategian kanssa. Myös kuhan alimman pyyntimitan nosto 45 cm:iin sekä 65 cm:n ylämitan suositus saa järjestöltä kannatusta, kuten myös harjuksen alimman pyyntimitan nosto 40 cm:iin.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Marcus Wikström (lausunnon valmistelija)
kalatalousasiantuntija